

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Peltonen, Mai			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Statuksen tavoittelun vaikutus kulutukseen ja hyvinvointiin			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-05-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 61 s., 21 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Vaikuttaako yksilön hyvinvointiin vain absoluuttinen elintaso vai onko suhteellisillakin tuloilla merkitystä? Jos vain absoluuttinen kulutus vaikuttaa onnellisuuden kokemiseen, niin miksi keskimääräinen itsearvioitu hyvinvointi ei ole noussut vaikka talouskasvun ansiosta käytettävissä olevat tulot ovat kasvaneet merkittävästi? Empiiriset tutkimukset antavat viitteitä siitä, että hyvinvointiin vaikuttaa absoluuttisten tulojen lisäksi yksilön suhteellinen asema yhteiskunnassa.</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan kulutuskäyttäytymistä tilanteessa, jossa yksilöt pyrkivät saavuttamaan mahdollisimman korkean hyötytason maksimoimalla absoluuttista kulutustaan ja tavoittelemalla mahdollisimman korkeaa asemaa sosiaalisessa hierarkiassa. Statuksen tavoittelu aiheuttaa kuitenkin väistämättä negatiivisia ulkoisvaikutuksia, kun yhden yksilön statuksen kohoaminen tarkoittaa alentunutta statusta jollekin toiselle.</p> <p>Statuksen tavoittelun vaikutusta kulutuskäyttäytymiseen tarkastellaan Frankin (1985b) mallissa allokoimalla kulutus status- ja yksityishyödykkeen välillä. Tasapainossa ollaan vangin dilemman kaltaisessa tilanteessa, jossa statuskulutuksen taso on liian korkea ja yhteisellä sopimuksella kaikki voisivat saavuttaa korkeamman hyötytason. Nähdään myös, että informaation epätäydellisyys antaa yksilöille mahdollisuuden manipuloida kulutuskorjaan signaloidakseen todellisuutta korkeampaa kyvykkyyttä.</p> <p>Kuluttajien keskinäinen kilpailu rajatuista paikoista sosiaalisessa hierarkiassa on muotoiltu statuspeliksi Hopkinsin ja Kornienkon (2004) mallissa, jonka avulla tarkastellaan tulojakaumassa tapahtuvien eksogeenisten muutosten vaikutuksia hyvinvointiin eri tulotasoilla. Yhteiskunnan vaurastuminen kiihdyttää kilpailua statuksesta ja tarjoaa näin ollen selityksen Easterlinin paradoksille.</p> <p>Merkittävien negatiivisten ulkoisvaikutusten olemassaolo tarjoaa perusteen julkisen vallan puuttumiselle markkinoiden toimintaan. Tutkielmassa tarkastellaan erityisesti statushyödykkeelle asetetun kulutusveron mahdollisuuksia kannustaa yksilöt valitsemaan tasapaino, joka olisi saavutettavissa myös yhteisellä sopimuksella. Statushyödykkeen kulutusveron asettamiseen ja käyttöönottoon liittyvien ongelmien vuoksi tarkastellaan myös tuloverotuksen keinoja hillitä statuskilpailua.</p> <p>Tutkielmassa on pyritty arvioimaan, voidaanko statuspreferenssit huomioonottavilla kuluttajanteorian malleilla selittää empiirisiä ilmiöitä, joihin perinteinen, preferenssien absoluuttisuudesta lähtevä kuluttajanteoria ei ole onnistunut vastaamaan. Käytetyt mallit luovat melko realistisen kuvan havaitusta maailmasta ja ihmisten käyttäytymisestä, ja todella tuottavat tuloksia, jotka ovat yhteneviä empiiristen havaintojen kanssa. Negatiivisten ulkoisvaikutusten todellisen suuruuden selvittämiseksi tarvittaisiin laajempaa tutkimusta, samoin kuin veropolitiikan vaikutuksien arvioimiseksi.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>sosiaalinen asema</p> <p>kulutuskäyttäytyminen</p> <p>ulkoisvaikutukset</p> <p>tulonjako</p> <p>eriarvoisuus</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			